

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI

Ч. 259. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 7-го листопада 1938.

No. 259. Jersey City, N. J., Monday, November 7, 1938.

VOL. XLVI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ АМЕРИКИ. ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“ в Берген 4-0237. — Тел. У. Н. Соммер: Берген 4-1018. 4-0897.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПОЛЬСЬКІ РОЗБИШАКИ ГРОМЛЯТЬ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД

ПРЕЗИДЕНТ ЗАРЯДЖУЄ РОЗГЛЯД ОБОРОНИ КРАЮ

ГАЙД ПАРК (Нью Йорк). — Президент Рузвельт приказав відповідним урядникам зробити повний перегляд усіх федеральних земель і фабрик, щоб розглянути можливості розвою краєвої оборони. Розгляд має показати, де можна розвинути нові оборонні засоби й де їх можна зробити з найменшим видатком для краю.

Президент покищо не відповідає нічого на напади німецької преси на його плани оборони. ЗАЛІЗНИЦІ ПОКИДАЮТЬ ПЛАН ЗНИЖЕННЯ ЗАПЛАТИ.

ШКАГО. — Конференція представників залізничних підприємств рішила відкликати свою пропозицію знизити з 1 грудня цього року заплату своїм робітникам на 15 процентів. Рішення дотикає життя 930,000 робітників.

ДЕПАРТАМЕНТ СТЕЙТУ КАЖЕ ЯПОНІ, ЩО МОРСЬКИЙ ДОГОВІР ВАЖЛИВИЙ.

ВАШИНГТОН. — Кордел Гол, секретар стейту, виступив проти японських урядових заяв, що, мовляв, угода 9 морських держав про гарантію для Китаю вже не обов'язує. Гол каже, що Америка в нічому не змінила своєї політики на Далекому Сході.

ПРИПИСУЄ ПРОВІД ОГАЙСЬКОГО СТРАЙКУ КОМУНІСТАМ.

ВАШИНГТОН. — На переслуханні перед конгресовим комітетом Даеса станув як свідок газетяр Едгар Герцог, котрий зізнав, що сталевим страйком у Ворені, Огайо, проводили комуністи.

Герцог признався, що він приступив до комуністичної організації в цілях шпигунства.

З ПРОЦЕСУ ПРОТИ НІМЕЦЬКОГО ШПИГУНСТВА.

НЮ ЙОРК. — На процесі проти 3 осіб, обвинувачених за шпигунство в користь Німеччини, прокуратура покинула трьох свідків, щоб доказати, що обвинувачені справді давали інформації німецькому уряду. За зізнаннями свідків, шпигуни передавали свої вісті й інформації капітанові Еріхові Пфайферові, німецькому морському офіцерові в Бремені.

ЗАСУД ПРОТИ НАЦИСТІВ УНЕВАЖНЕНИЙ.

БРУКЛІН (Нью Йорк). — Вищий суд уневажнив засуд нижчого суду в Янгенку, на Лонг Айленді, проти групи нацистичних симпатиків, що там вели літній табір. На основі цього засуду, виданого 12 липня, наложено поважні грошові карі на кілька осіб за приналежність до нацистичної організації. Вищий суд приходить до переконання, що така приналежність не протриває за законами, і приказав звернути заплачені грошові карі.

СМЕРТЬ У ПОЖАРІ.

НЮ ЙОРК. — У п'ятницю рано повстав пожеар у монастирі коло церкви св. Антонія з Падви, під ч. 151 Томпсон стріт, і відтяв кільком особам утечу з дому так, що дві особи згинули в огні. Одним з погиблих є молодий монах, що приїхав до Америки всього рік тому. Другою жертвою був монастирський кухар. Три священники були під час огню по-важно ранені. Один священник скочив з вищого поверху й зломив собі ногу.

ЖИДИ ЗБИРАЮТЬ ДЛЯ ВТІКАЧІВ ПОВАЖНУ ДОПОМОГУ.

НЮ ЙОРК. — Американський Жидівський Злучений Комітет подав до публічного відома, що на його заклик зібрати 1 мільон доларів на допомогу жудам, висланим з Німеччини до Польщі, комітет уже дістав за 4 дні понад 300,000 доларів.

СТАВЛЯТЬ НА СУД ЗА СХОПЛЮВАННЯ ОСІБ.

НЮ ЙОРК. — Велика лава присяжних суддів постановила поставити на суд 4 особи, обвинувачені за схоплення трьох осіб. Обвинувачення закладає двом з них, а саме Дмитрові Гулі й Джозефові Сакоді схоплення Артура Фріда, 32-літнього бизнесмена з Гвайт Плейнс, котрий ще й досі не вернувся і, як каже поліція, був убитий і спалений у печі в домі під ч. 217 Іст 6-та вул., де є так звана „українська галя“, а крім цього їм двом та Вільямові Дженкисові й Джанові Вірдіз схоплення двох інших осіб та вимушення від них поважних сум як окупу.

Дениса Гулу, Джека Вернера, Ілліу Шкварка і Миколу Ковальського, котрих прокуратура вважає „матеріальними свідками“, випущено на волю по зложенні відповідних кавцій.

НОВА ГРАНИЦЯ.

На основі рішення німецько-італійського роземного суду Мадярщина дістала від Чехословаччини коло 4,000 квадратних миль території. Переривана лінія на карті показує менше-більше, як буде накреслена нова границя. Як бачимо, границя відірве поважну частину Карпатської України, підписаної на карті старою назвою „RUTHENIA“. Через це відходить до Мадярщини Ужгород, столиця Закарпаття (на карті названий по мадярськи: UNGVAR), та Мукачів (на карті названий по мадярськи: MUNKACS). Карта показує, яке несправедливе є це рішення з огляду етнографічних фактів. Карта показує сильно тінюваними поверхнями ці околиці, де мадяри становлять більшість, а легко, в один бік тінюваними поверхнями, околиці де мадяри в меншості. На меншій карті (в горішнім правім кінці) показано, скільки території в порівнянні з дотеперішніми посідами віддали Мадярщині Італія й Німеччина своїм віденським рішенням.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ПОЛЬСЬКИХ УТИСКІВ

З приводу вісток про нову хвилю утисків українців польським урядом Об'єднання Українських Організацій в Америці вислало до урядів Америки, Англії, Франції, Німеччини й Італії таку телеграму:

According to press reports a new wave of terror was instigated recently by Poland towards seven million Ukrainians under Polish occupation as reprisal for Ukrainian demands of self-determination for Ukrainians in Carpathia. Religious processions in Lviv were attacked by Polish mobs, resulting in many deaths. In Stryj, eleven Ukrainians were reported killed during a parade in favor of self-determination for Carpatho-Ukrainians. In city of Stanislaw 1,500 Ukrainians were imprisoned for participation in such a demonstration. The renewal of the so-called pacification of Ukrainian population by Polish army resulted in destruction of villages of Dora, Pniv, Nazaviziv, Zelena, Rafajlova, and of town of Nadvirna. Polish government does not spare even churches; so far over 150 Ukrainian Orthodox churches were demolished in provinces of Volhynia and Polisia. All this is done in gross disregard of solemn promises by Poland when Allied Powers acquiesced to armed occupation of Ukrainian territories by Poland.

We urgently request your excellency to use your good offices to prevail upon Poland to stop this reign of terror and to accord Ukrainians right of self-determination as the only and just solution of Ukrainian-Polish relations.

United Ukrainian Organizations of United States.

Dmytro Halychyn, secretary.

Emil Revyuk, president.

РУЗВЕЛТ ВИСКАЗУЄТЬСЯ ПРО СТЕЙТОВІ ВИБОРИ.

ГАЙД ПАРК (Нью Йорк). — Президент Рузвельт виголосив на радіо промову, в котрій закликав виборців у стейті Нью Йорк голосувати на губернатора Герберта Лімена, кандидата Демократичної Партії на уряд губернатора стейту. Президент заявився теж за вибір Джеймса Міда сенатором до конгресу.

Президент звертався з гострими словами проти тих, що під покришкою рятуння демократії властиво хочуть рятувати старий стан річей.

ВИБРАНО ПРОТЕСТАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ У НЮ ЙОРКУ.

На нарадах представників 38 товариств, що відбулися минулої п'ятниці в салі Українського клубу в Нью Йорку, передискутовано докладно нинішнє положення українського народу під Польщею та вирішено негайно влаштувати демонстрацію і протестаційне віче проти тих звірств, які попов-

нює польська влада на безбороннім українським населенні.

Наради відкрив голова Центрального Комітету, адв. М. Пізнак, і по коротким представленням справи запропонував вибір президиї до переведення наради. Вибрані: В. Душник, голова, В. Іванік і В. Бучак, секретарі. Реферували справу: Д. Галичич, В. Душник, Е. Ляхович. Після вичерпання справи всі одноголосно

заявилися за те, щоб влаштувати в суботу, 19. листопада, у р. велику маніфестацію, подучену з вічем.

Вибрано такий протестаційний комітет: Д. Галичич, голова; М. Пізнак, В. Череватюк, О. Залорещька, заступники голів; В. Різник, В. Душник, секретарі; Е. Ляхович, В. Бучак, референти пропаганди; Я. Гутак, скарбник; Ю. Павчак, фін. секр.; І. Клок, С. Ковальчук, П. Дубовецький, контролери. До ширшого комітету ввійшли всі прийняті представники організацій.

ХТО ПОПИРАЄ БИЗНЕСИ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ“, ТОЙ ПОПИРАЄ „СВОБОДУ“.

“ЮРБА НИЩИТЬ ГОТЕЛЬ У ЛЬВОВІ; Є ВИПАДКИ ВБИТИХ” — ГОВОРИТЬ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРЕСПОНДЕНТ

ВАРШАВА. — Кореспондент „Нью Йорк Таймсу“ доносить: „Польська юрба сьогодні знищила український готель у Львові, столиці східної Галичини, котра має мішане, українське й польське населення. Вбито шибів в бюро українського щоденника „Діло“. Минулої ночі по демонстрації в користь автономної Карпатської України польські націоналісти пробували підпалити будинок українських кооператив. Ці випадки це лише нечислені з тих, що відбуваються в різних частинах Галичини від часу, коли проголошено італійсько-німецький вислід у справі чесько-мадярських границь. Українці під Польщею є самотніми людьми, що одобрюють віденське рішення. Польські кола далі поширюють думку, що економічні чинники дуже скоро покажуть, що нові границі неможливі“.

Поляки далі намагаються знищити Карпатську Україну.

Польська преса розпочала скажену пропаганду за те, щоб Карпатську Україну таки прилучити до Мадярщини та в той спосіб дістати з мадярами спільні границі, а передівсім у той спосіб позбутися зародка української держави, до якої цілком певно будуть ваготити і ті українські землі, що є під Польщею. Варшавська газета „Курер Поранни“ між іншим говорить: „Віденське рішення ще не спинить місцевих мешканців від названня того краю, до котрого вони хочуть належати, а Мадярщина мусить скоро зробити кроки в цілі проковтнення вузької смуги, яка покищо залишена поза границями Мадярщини“.

МАНДРІВКА НАРОДІВ НА ЗАКАРПАТТІ.

ПРАГА. — Внаслідок зміни границь розпочалась у Словаччині і Закарпатті правдива мандрівка народів. Одні люди з навантаженими возами їдуть в один бік, інші в інший. Одні бояться одної влади, інші іншої. У Словаччині помітний антисемітський рух. На Закарпатті багато українців, а також державних урядників стараються якнайскорше передістатись до тієї частини краю, яка залишилась при Карпатській Україні. А мадяри передістаються на бік, призначений мадярам. Жиди стараються дістатись до Праги. Влада Закарпаття повідомила німецький уряд, що коли для Карпатської України не признають залізницю, то готов вибухнути великий нелад.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В СОВЕТАХ.

КИЇВ. — Від кількох днів відбуваються в советській Україні масові арештування серед української молоді. В Києві арештовано понад 80 студентів вищих шкіл. Переведено труси та арештування також в інших містах: у Харкові, Одесі, Дніпропетровську, Вінниці і т. д. Велику сенсацію викликав арешт секретаря українського комсомолу, Андрієнка. Арештованим закидають український „шовіністичний націоналізм“ та організування українського націоналістичного підпілля. В Україні приходить щораз частіше до зударів між українським населенням та владою і кожного дня сподіваються там вибуху повстання.

НІМЕЦЬКІ ГАЗЕТИ НАКИДАЮТЬСЯ НА АМЕРИКУ.

БЕРЛІН. — Німецькі газети почали гостро критикувати Америку за її невідповідне втручання в європейські справи. Вони говорять, що замість у спокоювати Європу, Америка доливає оливи до вогню і поширює в себе войовничі настрої. Німецькі газети повчають Америку, що вона повинна в першій мірі подбати про свої власні справи. Бо так, як тепер є, ті справи не дуже світлі. Америка має коло 10 мільонів безробітних, що значить, що коло 40 мільонів американців живуть на ласці уряду, або терплять нужду.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. "Сво"од": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Сокз: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

І ЗНОВУ ПОЛЬЩА

Карпатська Україна ще далі залишається в осередку світової уваги. Над її майбутню долю пристрасно дискутують у всіх політичних колах цілої Європи. Починають і руські емігранти виявляти не тільки плетячине зацікавлення, але й активну роботу. Повідомляють, що ніби генерал Абрамов, що прийшов на місце вкраденого Мілера на провід московської військової організації в Парижі, порозсилав уже секретні обіжники до членів організації, щоб вони були готові вирушити на боротьбу з українською крамолою на "вишлюченню шматку руської території". Запевняють, що ніби чотири "квартирмейстри" п. Абрамова, п. Алексеев, Алданов, Карпенкоф (зрадник), що до українського імення додав московське "ф") і ще якийсь інший, "оф", вирушили вже до Праги, щоб потім через Будапешт дістатися в Ужгород. Чому ж через Будапешт? Бо хоч вони знаходяться в зв'язку, як кажуть, з деякими московськими чеськими міністрами і з не менш московськими деякими закарпатськими міністрами проте мусять намацати ґрунт — з допомогою поляків — і в будапештських колах, щоб була не помилитися... Поляки і в цьому випадку мають служити за миліх посередників. Бо поляки, мовчазно погодившись з московськими більшовиками щодо "винищення українства на всіх територіях", як висловлюється дуже широким і отверто "Слово Народове", порозуміваються в цій справі і з можливими спадкоємцями московських більшовиків. Зрештою про це досить ясно написав недавно в паризькому "Інтенденті" п. А. Століпін:

"В новій руській генерації Польща має тільки приятелів. Чужинці, мало освіджені в справах східної Європи, вважають, що відносини між Польщею і Росією можуть розвиватися тільки шляхом антагонізмів. Нічого більш хибного, як цей погляд. Руська національна молодь, як на еміграції так і в величезній советській вазинці, жадна розбудови, відмовляється вірити в можливість існування помилкової перспективи (підтримання українського руху. — Е.

О.). Польща, свідомо свого великого історичного призначення, буде завжди — як ми того надіємось і як шчасливі факти це вже тепер виказують на нашому боці, а не проти нас".

Дійсно, тільки сліпі можуть не бачити цих фактів, що з них цілком ясно випливає бажання поляків залишатися завжди і в площині андрусівського і ризького трактату, себто поділу України між Польщею і Росією і ведення згідної політики винищення українства. З особливою яскравістю ця антиукраїнська політика Польщі виявилася в справі Карпатської України. Тут знову — який уже раз! — виявилася перед очима цілого світу та страшна безодня, що відділює українські національні інтереси від польської державної рачі. Бо тоді, як серед українців не могло бути знайти найбільш закукуриченого й збаламученого громадянина, що не розумів би ваги незалежності Карпатської України для цілої української справи, Польща кидає на терези світової дипломатії всі свої сили, всі свої зв'язки, всіх своїх більших і менших агентів, щоб тільки не допустити до виникнення невеличкого вогнища української культури і державності на єдиному шматку величезної української території, що нараз відчув віддих національної свободи.

Вона не завагалася проголосити справу нового поневолення українського Закарпаття справою польської державної рачі; вона не завагалася запропонувати румунському королю ганебний торг територією, до якої не мала ніякого права. Але румуни цього разу не пішли на вулку і не погодилися прийняти польський данайський дарунок. І французький офіціоз, "Ле Тем", констатуючи що польську невдачу, зазначає: "Румунська стриманість пояснюється елементарним бажанням подати перш за все за власні інтереси. Бо Польща використовує свій союз з Румунією в такий самий спосіб, як і союз із Францією, себто у виключних цілях своєї егоїстичної політики, без усякого бажання зрозуміти необхідність солідарності з союзними державами в загальній площині

європейської політики". Інакше кажучи, і Румунія і Франція починають оцінювати вартість Польщі, як союзниці, в той самий спосіб, як і ми її оцінили після приголомшуючого досвіду ризької зради, коли й сліпому повинні були розкритися очі.

Але румунська невдача не охолодила Польщі. Прокричавши на цілий світ, що віддання Карпатської України Мадярщині на знищення українства малоб створить непереможну бар'єру проти німецького "Дранг нах Остен", і надіючись здобути в той спосіб симпатії і підтримку в Франції й Англії, не кажучи вже про Італію, що і так підтримувала вимога Мадярщини, але могла, на думку Польщі, тільки радіти з повстання блоку, який зрівноважував би впливи Німеччини в наддунайському сточищі, Польща нараз побачила, що помилилась і що, не хочаючи, наразила себе на спротив чинника, що в справі Карпатської України набрав значіння вирішального чинника. Тоді Польща, з подиву гідною впертістю і безсоромністю, почала залишатися до Німеччини. Ще не так давно німецька преса реєструвала "нову некоректність Польщі щодо Німеччини", як висловлювалися італійські часописи, некоректність, що виявилася між іншим у закритті всіх німецьких організацій у відданому Польщі Тешині, як Польща вже пускає в світ звістку про недалекий відвідни Беком Гітлера. Дня 25. жовтня відбулася довга розмова польського посла в Берліні, п. Липського, з фон Рібентропом, а сьогодні, 26. жовтня, часописи приносять вістку про цілком несподіваний приїзд фон Рібентропа до Риму. Хто може сумніватися, що цей приїзд тісно в'яється з справою Карпатської України, і тому взагалі з цілою українською справою?

Коли цей мій лист буде віддрукований, читачі вже, мабуть, знайомі з наслідком цих відвідин, але покищо, пишучи ці рядки ми тільки реєструємо і чекаємо. Волю українського народу вже виявлено; всяке порушення цієї волі буде черговим насильством і порушенням елементарної справедливості.

Евген Онацький, Рим.
ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

пала серед хвиль океану. Та нараз вернулося йому життя. На овиді появилася також щось, що зпочатку подобало лише на хмаринку, однак постійно прибирало щораз виразніші форми. За кілька годин містер Гаймен не сумнівався, що це дійсно скеля, отже й земля. А за шість годин струя занесла його туди. Шойно тепер стало його цікавити, що це за скриня, яка йому врятувала життя. Не тому, щоби мав на думці доставити собі її колись у рідні сторони та дати до рідного музею на спомин в'даним потопкам, лише з тої простої причини, що здогадувався, що могли в ній бути сухари або подібні ласощі, якими тепер не погордив би.

Хвиля викинула його на беріг разом із скринню. І першою журою містера Гаймена було доставити скринню в безпечне місце. Тоді мерщій отворив її. Ми певні, що він у тій хвилині розчарувався. Насамперед показався старий меч, потім костюм Гамлета, Отелі, готелевого сторожа, Есмеральди та Пірота. Ні шматочка хліба, ні пляшечки віскі! Замість того лише королівський латиний одяг короля Ліра.

Із розчарування містер Гаймен поскромів. Шойно тепер зрозумів, що він голісенький та що й той одяг огріє його трохи. Тому довго не надуму-

вався, а став сушити театральні костюми на скелі й розглядався обережно й не дуже то відважно по острові, чи не трапиться йому щось перекусити, бодай кілька ананасів.

Та на острові не було такого люксу, тому містер Гаймен мусів задоволитися кількома кокосовими горіхами. Вони йому залазили поза зуби й від них за хвилину боліли ясна. Однак жадна навчила містера Гаймена-істи кокосових горіхів.

Та вже сонце хилилося до заходу, а наш Робінзон став помалу на самотньому острові відчувати холод і жах. Довго роздумував, чим має бути нішнього вечора: Гамлетом, Піротом? Вікнісі переміг у зброєний до зубів король Лір. Містер Гаймен підпоясався мечем, а решту костюмів зложив обережно на купу, щоб ніні служили за ліжко.

Однак доля і нині не дала йому спокійно виспатися, а містер Гаймен навіть не прочував, яка то переміна станеться з ним нішньої ночі.

Колиж країна окуталася в пітьму, темнішу ніж Гамлетів костюм, заприпитив відкляса гарчак вогню. Проймало його дивне прочуття: він почувався певний та безпечний, бо вогонь упевняв його, що він не є на безлюдному острові, а подруге проймало його також

жаху тому, що не було так зовсім певне, що ті люди біля вогню приймуть його з отвертими руками й по приятельськи.

Хоч був дуже змучений, не поборов людської цікавості. Поволеньки став повзти до місця, звідки приємно пахло печеним мясом. Сприяло йому щастя, бо недалеко вогнища було велике фігове дерево, за яким міг сховатися бодай на той час, поки не переконається про характер, релігію та миролюбність тих людей, що сиділи довкола вогню. Мало воно вкінці ще одну добру стору: знайшов там кілька фіг. Вони були м'яв'і, нудко-солодкі, всеж таки ліпші для його фальшивих зубів, ніж тверді зерна кокосових горіхів.

Містер Гаймен розсмакувався добре в фігах і старався розпізнати барву людей, що тут сиділи наче волоцюги.

Аж нараз перестав кусати, фіга випала йому з рота. В світлі вогню піднісся велитень мури, загорнений у ливний шкірі та став танцювати та нець смерті. Інші його при цьому супроводжували бурмотінням.

Тут містер Гаймен побачив, кого торкається той танець. До стовпа, зараз біля вогнища, був прив'язаний чоловік. Був правдоподібно вже мертвий та спечений. (Д. 6.)

ДВАЦЯТЬ ЛІТ ТОМУ

Було це повних двадцять літ тому. Повні молодечі сил ставали вони в бойові лави, щоб забезпечити кращу долю Батьківщини. З вірою в перемогу ставили завзятий опір противникові на всіх відтинках широкого фронту в нерівному змаганні за найкращий ідеал свого народу...

Ціною многонагідного життя, важких, непосильних трудів, щедрою жертвою гарячої молодечої крові промочували свого народові шлях до волі... Примирали з голоду, змагалися останками сил з лютьми пошестами й голіруч поривалися до щораз нових боїв і нових перемог...

Та настав час... і перетомлені руки стали опадати в знемозі, — встояти не було сили...

Двадцять літ тому повні молодечого розгону й шляхотного порыву молодці витали орлами на вірну службу Батьківщини.

А сьогодні? Вони ще далі горять великим вогнем святої любові до Рідного Краю, та лиха доля підтягла їхні дужі крила, знівечила молодечі сили.

Недавні борці стали... безпомічними інвалідами Української Армії. З незломною вірою в кращу будучність свого

народу останками сил змагаються з лукавою долею.

Непереможні Герої терпіння, Герої сірих буднів.

Знеможені зтиха відходять із життєвого побоєвища — спершу одинцем, згодом щораз більшими гуртами...

Цей повних 20 літ затижної боротьби за злидними серед важкого каліцтва, набутого в недавніх лицарських змаганнях на полі бою.

Зняті шоденними турботами власного життя, не все маємо змогу вслухатися в їхній втомлений віддих, не все завважимо надломаний нерівний стукіт їхньої щораз важчої ходи.

Та в листопаді ці нерівні звуки вриваються глибоко в наші свідомості.

Виривають у нас спомини юності, як усі ми разом ішли спільними лавами, як під один такт билися серце могутнім бажанням, великою надією...

І приходить що року той час, коли ці недавні подвижники великого Чину стають нам ближчі, ніж живі тіні недавнього минулого.

Іх годі забути!

Львів, 1. листопада 1938.

Головна Рада Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові.

ЗАКАРПАТСЬКІ ЛЕМКИ

(2)

Загадки та приповідки.

Сто червених коней в едні стаїні, а приїде еден чорний та вшитки викопат (кочерга, грань).

Меже двома горами лежить вепер обраний (у нецкаха, кориті тісто).

Іде когут під землю, кошиці (гребінь) му вонка (зверха) (плут).

Хода ходіт, віса вісіт, хиц хода вісу за бороду (грушка, чоловік).

В лісі росне, на луці ся пасе, приїде меджі жени, та ся трясє (сито).

В хижі сидіт, а вонка кукат (надвір виглядає) (сволук).

Купіл коня през огоня (без хвоста), приїде дому, огонь дома (селянин купив голку, а нитку мав вдома).

Чорненьке, маленьке, меса му са хце (терня).

Штирмі братя під едним капелюхом стоять (ноги від столу).

Який отець, такий син, який млинар такий млин, яка матка (мама) така Катка (Катря, Катерина).

Коди (коли) ша мале ябко пріда? (Коли великого нема).

Сидіт пані на припецьку, гна-рит, гварит по німецьку (кулеша, як вариться на припічку).

Сидіт пан на даху, курит собі табаку (комин).

Чом ворона до ліса йде? (Бо ліс за неї не піде).

Іде пані горі-гором, ма на собі повно віганів (мадьярське слово: вігань — сукня), а все їй видно зад (курка).

Мам я кругленький млинец,

повно у нїм колесец, хоч колесец має много, но не змеде він нічого (годинник).

Сидіт пані в сані (в сїні), прекрасна мента (мантія — старословянське — плащ) на нї, поїд бріх (живіт) гладко, а межи ногами сладко (вівця — вімя з молоком).

Бил Шватий вечур, хто ся наїл та ситий бил, а я випил миску вару, а дві втекли до Грабу (жарт; Граб, поблизьке село в Галичині, вар — капуста, юшка).

Што Пан Біг робит, коли дощ падає? (багато болота і води).

Де бив Ісус, ткед не бив ані на небі, ані на землі? (сидів на ослі).

Не чудно мі, же кінь здох, лем мі чудно, хто псїм дав знати (приговірка).

У Бога надія, не у мене, Матвія (приговірка).

Хто с кого, Пан Біг з нього (Бог карає того, хто насміхається з людей).

Біда біду найде, хоч і сонце заїде.

До Митра дівка хитра. а по Митрі хоч пец витри.

Што по наглі, то по дяблі. В Калинові тікво вір, як в плоти дір („там фальшиві люди") — пояснюють люди із сусідніх сіл).

На туне (дешево) кожний плоне.

Дзійстра по убочи, а чорт перед очі (хто посаг змарнував, а осталась йому лиха жінка).

(Дальше буде).

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ З КРАЮ!

ЗАМОВЛЯЙТЕ СЬОГОДНІ!

Берім біду за роги, велика збірка веселих сценок, пісень-куплетів, розмов та одноособових і збірних самоговорок, на веселій вечір 45 ц.

Вигадливий бурсак, комедійка для молоді в 2-ох діях, з часів Хмельниччини (2 жінчини, 4 мужчин, дівчата, хлопці) 25 ц.

Ой три шляхи широкі, драма з сучасного життя в 4-ох діях, 8 муж., 5. жен. 30 ц.

Село на сцені, збірка монологів, діялогів, співів і представлень, які надаються для влаштування; ревії, вечери, товариські зібрання тощо 30 ц.

Садок вишневий королю хати, пєса на одну дію, на підставі молодечого життя Тараса Шевченка. 2 муж., 1 жінка, 6 дітей 25 ц.

"SVOBODA"

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

КОРОЛЬ ЛІР

Про рятуюнок корабля годі було й подумати. Корабель опускався на дно дуже скоро. Моряки не мали навіть часу повідякувати рятункові човни. Всі скликали в воду, навіть ті, що не вміли пливати. Дивно було, що все відбулося так скоро й тихо. Ніхто й не подумав над тим, щоби кричати. Мабуть тому, що бачив, що то було би даремно.

Корабель наїхав на підводну скелю зараз по півночі, як усі спали. Корабель умиг перехилився на бік, бо то було старе доробало, поперегрижуване шурами й скоро потопало. Ті шасливі, які в метушливості втратили розуму, хопилися рятункових пасів, та було чимало й таких, яким не прийшла до голови така звичайна думка.

Між ними був і містер Гаймен. Його змела велика хвиля скорше, ніж опам'ятався, а як побачив, що корабель потопав, відплив розпучливо відсіля, щоби його не вхопив вир.

Була то одна з катастроф, про які в газетах багато не пишуть, тому, що притрапилося далеко від наших країн, а справоздавши ледви чи були вибрані гідропланом. Корабель потонув, а часописи

всього світу помістили про те скорше або пізніше коротеньку вістку. З неї читач довідався, що крім залоги підчас катастрофи корабля потонули й кілька артистів мандрівного театру. Кілька жінок оплакали своїх чоловіків, а потім старалися знайти іншого кормителя, бо життя є жорстоке. Асекураційне товариство процесувалося з корабельним підприємством, впевняло, що корабель не був уже здатний до плавання, а крім того капітан і старший трагічного дня були п'яні, як що дня.

Потім усе забулося, тому, що земля обертається дуже скоро.

Містер Гаймен подобав на Робінзона Крузо. Сонце стояло вже досить високо, а він сидів на великій скрині та обгризав собі нігті замість другого сиданку. Коротко сказати, містер Гаймен скучав. Бути розбитком це для чоловіка цікаве хіба кілька годин. Потім воно остогидне, як усе в світі. Бо то були вже два дні, як побачив першу любовну артистку своєї трупи, як то вона відірвалася бельки, якої досі розпучливо держалася, та про-

Українці й українки! Готуйтеся усі до масового

МАНІФЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ

вулицями міста Нью Йорку й до

ПРОТЕСТАЦІЙНОГО ВІЧА ПРОТИ ПОЛЬЩІ

ЯКЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

в Manhattan Center, 34th Street & 8th Avenue, New York City

19-го ЛИСТОПАДУ 1938 РОКУ

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЛИСТ З КРАЮ.

Один з наших громадян дістав від свого сина листа, якого зміст буде цікавий також для інших читачів. Ось він:

„Я вдячний Вам, що стараєтеся про мене і дбаєте, щоб я набув науки. Я з свого боку стараюся якнайкраще покірності свої студії і якнайскорше взятися до праці в нашій новоутвореній Карпатській Україні, а також щоби прилучити до неї ще й Галичину та створити одну велику державу — Україну.

„В школі нас учать різних предметів, а між ними і чужих мов. Я вчуся мови німецької й англійської. Тепер в Європі були дуже небезпечні часи і ми тільки чекали, коли вибухне війна. Вже все було приготоване до війни. Військо з Львова вийшло на границю, а у Львові були дуже великі маніфестації. Поляки, з зависти, що ми отримали Карпатську Україну, по всіх українських скелях у Львові повибавали шиби і щось уже два тижні в суботи і неділі вечором б'ються по вулицях з нашими українськими студентами університету. Але наші добре тримаються і б'ють поляків, що на них аж шкіра тріщить.

„Ваш син Андрій”.

ЩО ГОВОРІТЬ МОЛОДИЙ ПОЛЯК ПРО ПОЛЬЩУ.

Молодий хлопець, польсько-го походження, роджений в Америці, поїхав у відвідину до одного села в східній Галичині, повіту Перемишль. Він побував там три місяці, придивлявся до тамошніх відносин і, вернувшись до Америки, розповів про польську владу і про Польщу цікаві речі. Я говорив особисто з ним і хочу тими враженнями поділитися з іншими.

Він говорив, що як тільки приїхав до рідного села своїх батьків, до нього негайно прийшла поліція і почала випитувати, що він за один, поляк чи українець. Він відповів, що поляк. Тоді поліція почала випитувати його, що українці говорять в Америці про Польщу. Він відповів, що політикою не займається, то й не знає.

Далі він придивлявся, як поляки поступають з українським населенням і сам наочно переконався, що дуже його гноблять. Ціле село відчуває той гнет уряду. Ніхто не може сказати правди, бо зараз арештують. Але українська молодь не боїться тих знущань уряду й отверто кричить „геть

з ляхами”. Старі люди бояться биття, памятаючи пацифікацію. Але молодь не боїться. Українська молодь організується в „Січі”, а польська в „Стшельци”. Польські „стшельци” нападають на українську молодь і її тяжко побивають. Він сам раз був свідком такої несамовитої бійки. Українці, хоч і поневолені й мають проти себе поліцію, то відважніші від поляків. Один сільський хлопець сказав йому так: „Коли вернешся до Америки, то скажи своєму батькові, що в його ріднім селі страшна

нужда, нестерпне пекло. Коли ще раз сюди приїдеш, то тут уже не буде Польщі, тільки українська держава”.

Отсей роджений в Америці польський хлопець говорив, що більше до Польщі не поїхав би, навіть колиб його поляки хотіли за „круля” обібра-ти. Люди в Польщі бідують страшенно. Ті, що в Америці на „реліф”, живуть далеко краще, ніж так звані „заможні” громадяни в Польщі.

Михайло Фук,
Ембридж, Па.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

Гостиня в честь полк. Сушка. В суботу, 1. жовтня ц. р., загостив до нашої громади полк. Р. Сушко. Гостиною в його честь займався 28. відділ ОДВУ при нашій громаді, спільно з хором „Бандурист” і укр. прав. громадою. Шановний гість увійшов на сальо при співі хору „За Україну”, а присутні громадяни числом коло 80 душ, члени ОДВУ і симпатизи націоналістів, що сиділи за столами, повстанням з місць привитали гостя окликами „Слава Україні”, „Слава полковникові Сушкові”. Офіційно від від. ОДВУ привіт зложив голова Максим Оленіч, а від громади — о. С. Мусійчук. Хор відспівав кілька стрілецьких пісень. Найкраще враження на присутніх зробив виступ хору дітей української школи при нашій громаді, що відспівав кілька пісень; а маленька Марійка Мусійчук вручила полковникові китицю цвітів з відповідним віршованим привітом. Дві години сиділи присутні на гостині і всі майже по черзі висказували своє вдволення з приводу побуту в нас шановного гостя і запевняли гостя, що кріпко і солідно будуть стояти при націоналістичній ідеї при провіді ОУН. На закінчення в годинний промові полковник розказав присутнім про події в краю і про те, як і що нам треба з чужини робити, щоби прискінити визволення України. Переведено збірку на визвольну акцію. Збірка принесла \$22. „Націоналіст”.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В суботу, 5. листопада, в 12. год. вполюдне помер член тов. Польська Січ, від. 8. У. Н. Союзу в Йонкерс, Н. Я., МИХАЙЛО ФЕДКІВ.

Був одним з перших членів цього товариства. Належав до відділу від його організування. Похований жінку і п'ятеро дітей.

Похорон відбудеться у вівторок, 8. листопада, з похоронного заведення І. Лучинського, 39 Вашингтон уліця у Йонкерс, Н. Я.

В. Мандзій, секр.

Так, дорогі приятелі, якщо ви терпите в наслідок болю і турботи вашіх м'язів, спробируйте препарат „ПЕІН-ЕКСПРЕСС” — це просте, чудове, живе ліки, яке не тільки знімає біль, але й дає вам нову енергію.

„ПЕІН-ЕКСПРЕСС” — це просте, чудове, живе ліки, яке не тільки знімає біль, але й дає вам нову енергію.

ПЛАТНЕ ПОЛІТИЧНЕ ОГолошення.

УКРАЇНСЬКІ ВИБОРЦІ В СТЕЙТІ НЬЮ ЙОРК

При виборах у ВІВТОРОК, 8. ЛИСТОПАДУ

ВІДАЙТЕ СВОЇ ГОЛОСИ НА

Томаса Е Дьюї.

КАНДИДАТА РЕПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІ НА УРЯД ГУБЕРНАТОРА СТЕЙТУ НЬЮ ЙОРК

THOMAS E. DEWEY for GOVERNOR OF NEW YORK

Це людина, що через вісім літ як прокуратор вучищував повіт Нью Йорк з генстерства, політичної корупції й рекетіства.

Виберім його тепер на начального урядника цілого стейту Нью Йорк та даймо йому нагоду зробити це саме з цілим стейтом Нью Йорк Чесний і незалежний від політичної машини. Ворог політичної корупції, приятель народу. Молодий, енергійний і невстрашний.

НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

ПРОХАЄМО ВСІ НАЦІОНАЛЬНІ ТОВАРИСТВА, ПАРОХІЇ, БРАТСТВА, СЕСТРИЦТВА І КЛУБИ ПРИСЛАТИ КОНЕЧНО СВОЇХ ПРЕДСТАВНИКІВ НА

ДРУГІ ЗБОРИ

У СЕРЕДУ, 9. ЛИСТОПАДУ 1938.

В ГОДИНІ 8. ВВЕЧІР.

В ГАЛІ UKRAFILM CORP.,

747 Broadway, at 8th Street, New York, N. Y.

ОДЛІЯЄ НАС ВСЬОГО ДВА ТИЖНІ ВІД МАНІФЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ І ПРОТЕСТУ ПРОТИ ПОЛЬЩІ. МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ, КОТРИЙ ВИБРАНО НА ЗБОРАХ 4. ЛИСТОПАДУ З ПРЕДСТАВНИКІВ 38 ОРГАНІЗАЦІЙ, БУДЕ ПОШИРЕНИЙ ПРЕДСТАВНИКАМИ ТИХ УСІХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ЯКІ НЕ БУЛИ ЗАСТУПЛЕНІ НА ПЕРШИХ ЗБОРАХ, А ЯКІ ВИШЛЮТЬ СВОЇХ ДЕЛЕГАТІВ НА ЦІ ДРУГІ ЗБОРИ. ВАГА ХВИЛІ ВИМАГАЄ, ЩОБ УСІ ТОВАРИСТВА З НЬЮ ЙОРКУ ТА ЗО ВСІХ МІСТ ПОБЛИЗЬКО НЬЮ ЙОРКУ БУЛИ ЗАСТУПЛЕНІ В МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ КОМІТЕТІ ТА ВЗЯЛИ АКТИВНУ УЧАСТЬ У ПІДГОТОВЦІ ВЕЛИЧАВОГО МАСОВОГО ПРОТЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ.

ЗА МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Д. ГАЛИЧИН, голова

В. РІЗНИК, секретар.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШІЙ ЦІННИК КНИЖОК ДО: „SVOBODA,” 81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N.J.

FAMILY SURGICAL APPLIANCE CO.

BROAD & MARKET ST. BUILDING
BROAD & MARKET STS., NEWARK, N. J. (ROOMS 407-8-9)
ПОВНИЙ СКЛАД

ОРТОПЕДИЧНИХ ПРИБОРІВ

Услуга вишколених знавців при доборі і пристосуванні.
Чоловіча і жіноча служба.
ПОРАДА БЕЗПЛАТНА.—ПРИВАТНІ КІМНАТИ ДО ДОБОРІВ

Маємо на складі повний вибір найліпших і найбільш науково за-дженних поправних приладів і станкових допомог, виключаючи крижик, шпилькові і материнські підпори, підвезені і зменшувачі паски та корсети, еластичні панчохи, накістники і наколінники, лукові підпори, ніжні підпори і всякого роду прибори і моделі на пропуклину.

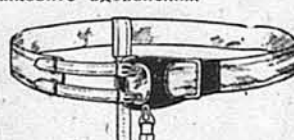
Ми є спеціалісти досконалого допасування. Вишколені знавці, що розуміються на фізичній стані пропуклини, подбають про те, щоб ваша пропуклина подушка була як слід дібрана і допасована.

ПОВНА КООПЕРАЦІЯ З ЛІКАРЯМИ І ХІРУРГАМИ

МИ МОЖЕМО ЗАОЩАДИТИ ВАМ ГРОШІ
25% менше за якийнебудь поновний прилад, що ви його тепер носите.
МИ ДОПАСОВУЄМО ВАШУ ПРОПУКЛИННУ ПОДУШКУ АБО ЯКІЙСЬ ПРИЛАД В КОЖНІЙ ЧАСІ БЕЗПЛАТНО
Кожне одиння й кожний прилад продаємо з нашою гарантією грошового звороту на цілковите вдволення.

ПРОПУКЛИННА ПОДУШКА
ФРАНЦУЗЬКОГО СТИЛЮ ЗО
СТАЛЕВОЮ ПРУЖИНОЮ
Легка, дуже вигідна, сильна пружина, покрита м'якою нескорчливою шкірою. М'яка, покрита шкідливою подушкою.
Від \$4.98

ЕЛАСТИЧНА БОСТОНСЬКА
ПРОПУКЛИННА ПОДУШКА
Уліпшена подушечка дає вигоду і лежить на місці. Легенька, спеціально натягальна гумка, еластичний пасок. Прикладні стяжки, тривалі силки паски і неотвиральні стрічки.
Від \$3.98

ЛУКОВІ ПІДПОРИ
Одобрена науково підпора для тих, що мають слабі або плоскі дуги, або для осіб надмірної ваги. Зроблені для допасування до вашої ноги.
Пара від \$6.00

ЕЛАСТИЧНІ НАКІСТНИКИ
Без швів, досконале допасування, вигідні. Скріплює слабкі кістки, влекшує біль і піддержує. При-порується на звичну кистку. Пара від \$3.98

FAMILY SURGICAL APPLIANCE CO.

BROAD & MARKET ST. BUILDING
BROAD & MARKET STS., NEWARK, N. J. (ROOMS 407-8-9)
Відчинено кожного дня від год. 9. рано до 8. пополудні.

ПЛАТНЕ ПОЛІТИЧНЕ ОГЛОШЕННЯ.

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ ДЕМОКРАТИЧНИХ КЛЮБІВ СТЕЙТУ НЬО ЙОРК

HERBERT H. LEHMAN

кандидатів НА ГУБЕРНАТОРА

ВЗИВАЄ ВСІХ ГРОМАДЯН В СТЕЙТІ НЬО ЙОРК

ВІДАТИ СВОЇ ГОЛОСИ

при виборах дня

8. ЛИСТОПАДУ

на

Герберта Г. Лімена

та

Чарлза Полеті

CHARLES POLETTI

НА ВІЦЕГУБЕРНАТОРА

СТЕЙТУ НЬО ЙОРК

Губернатор Лімен добився для робітників суспільного забезпечення, що дбає за них на випадок нужди, за обездолені діти, безпритульні матери, за сліпих, старих і немічних.

Губернатор Лімен дає допомогу безробітним, що виносить багато мільйонів доларів тижнево. Губернатор Лімен захороняє кредит у стейті, найвищий у цілому краї.

Губернатор Лімен посунув уперед будову дешевих домів та вичищення нужденних міських ділянок.

Губернатор Лімен поміг верствам населення з низькими доходами життєвим забезпеченням через ощадні банки.

Губернатор Лімен скріпив виконання законів.

Губернатор Лімен забезпечив мінімальну заплату для жінок і малолітніх

Губернатор Лімен постарався за полекші для обтяжених моргеджами власників домів.

зольції, ухвалені вічем.

Резолюції по українськи звучать:

1. Ми, американські громадяни українського походження, зібрані на всенародньому вічу 16 жовтня 1938, при 831 Джозеф евені, Рочестер, Н. Й., підносимо рішучий протест проти мадярських і польських посягань на землю українсько-Закарпаття, як і взагалі протестуємо проти того, щоб український народ мав стати знов предметом політичних торгів між чужими державами і для чужих інтересів.

2. В теперішній хвилині, коли в Європі падають кордони, встановлені мировими договорами після світової війни, і коли назад підноситься клич самовизначення народів, віче домагається, щоб це право самовизначення було признане не тільки Закарпаттю, але також і тим українським землям, що були приділені в мирових договорах Польщі і Румунії. Виконання права самовизначення для тих українських земель буде кроком до об'єднання цілої української території в одній соборній і самостійній українській державі, без чого не буде тривкого миру в Європі.

3. Поки це не станеться і поки український народ не дістане змоги виконати належне йому право самоозначення, віче підтримує щодо Закарпаття становище Першої Української Національної Ради в Ужгороді, яка в резолюціях з 4. вересня заявлялася за дальший державний зв'язок з Чехословаччиною під гарантією повної автономії.

М. Кубарич, секр. віча.

for themselves and deny the same principles to others is high inconsistency if not parricide.

The signers of the Munich pact were praised for their "history-making efforts in the adjustment minority rights in Europe."

Speakers at the meeting were the Rev. Basil Merenkow, pastor of Sts. Peter and Paul, Ukrainian Greek Catholic Church; Attorney John T. Bilinski; Theodore Hryciw, former president of the Ukrainian National Association; M. J. Hanchin, former secretary of the Ruthenian National Council, a World War organization which was instrumental in uniting Ruthenia with Czechoslovakia; and Attorney S. T. Brinsky. Attorney Omer E. Malisky, president of the United Ukrainian Organization, was chairman.

(Cleveland News, October 31, 1938.)

UKRAINIANS PLEAD FOR FREEDOM OF RACE

Ambridge Ukrainians yesterday sent cablegrams asking that an independent Ukrainian state be created in Europe, to Chancellor Hitler of Germany; Prime Minister Chamberlain, of Great Britain; Mussolini, of Italy, and Daladier, of France, and a telegram to President Roosevelt.

The petitioners declared that peace in Europe was impossible as long as Ukrainians were under the rule of various countries.

Decision to send the cablegrams was made at a meeting in the auditorium of Sts. Peter and Paul Church, Ambridge.

Signers were the Rev. D. Greshko, pastor of the church; Andrew Stefanovich, president, and Toni Podufally, secretary, of Branch 161, Ukrainian National Association; Gregory Waslo, president; Branch 121, Providence Society; John Soldressen, president, and John S. Antushak, secretary, of G. Washington Citizen Club; Sam Prokopovich, president, and Mike Kuk, secretary, of Branch 276, Ukrainian National Association; John Sradomski, president, and Michael Mitsak, secretary, Branch 83, Providence Society; Pauline Narbesky, president, and Anastasia Roman, secretary, Senior Women's Sodality; Stephanie Julia vice president, and Stella Feduska, treasurer, Junior Women's Club.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

UKRAINIANS HERE TELL POWERS: 'NO ANNEXTION FOR RUTHENIA'

By JOHN MIAL

Copies of a resolution protesting the annexation by Hungary and Poland of Ruthenia, autonomous state within the Czechoslovak Republic, were sent today to the signers of the four-power Munich pact.

The resolution, addressed to Premier Neville Chamberlain, Premier Benito Mussolini, Reichsfuehrer Adolph Hitler and Premier Edouard Daladier, was adopted at a rally yesterday in Ukrainian National Hall, 2253 W. 14th Street. The meeting was sponsored by the United Ukrainian Organization of Cleveland.

"The granting of autonomy to Ruthenia by Czechoslovakia was received with great satisfaction by the American Ukrainians," the resolution read in part, "but they are greatly alarmed by Polish and Hungarian manipulations to further partition Czechoslovakia by annexing Ruthenia to Hungary. For Poland and Hungary to claim benefits of the principle of self-determination

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ДІТРОЙТ, МІШ.

3 прийняття на політичних в'язнів.

З нагоди прийняття пані Степанії Галичини у Демократичні Клуби в Гемтремку, Міш., зібрано серед приватних \$11.65 на політичних в'язнів. Ця жертва є першою від новозорганізованого 34 відділу Українського Червоного Хреста, що повстав у нас завдяки пані Галичин. Гроші переслано через Об'єднання на призначену ціль.

За уряд: Анна Сеньків, голова; М. Старжинська, секретарка; С. Мушенко, касієрка.

ПОМАГАЙТЕ НИРКАМ, негайно! Викладайте зілля на шкуру поміч! Як ваші нирки або міхур не функціонують правильно, маєте біль у ногах, синьо під очима, завороти в боці голови, як вам заплюхають сугубо або чуєте жука в сечових проходах, знайдете скорі полекші, вживаючи Duff's Compound, Зільної Гербаты ч. 66. Спробуйте її негайно! Купіть пачечку ще лиш 75 цент. Почтова оплата додатково 10 цент. Питайте свого аптекаря або пишіть: S. Kyo Laboratories, 105 3rd Ave., New York City.

ДОМИ НА ПРОДАЖ

ХОЧЕТЕ НАБУТИ ДІМ ЗА МІСТОМ? 7 кімнат і сім лотів. Всякі поліпшення. Курник. Гараж. Город і сад. Ціна \$4,000. Сплата за умовою. Голоситися до:

D. KULEBA,

1613 Seventh Street,

Prospect Hts., Trenton, N. J.

Д-р С. ЧЕРНОВ

Гострі і хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров. Аналіз крові для подрягого судочства.

223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14.

Грамерсі 7-7697. Офісний годинник 10-8; неділя 11-2. Жінка-доктор до обслуговування. X & флюороскоп.

DR. E. EICHEL

ДЕНТИСТ

Години: 9, рано до 8, вечором. 8 GRAMERCY PARK, коло 20-тої вул., під 4-тої Евено, НЬО ЙОРК, Н. Й.

Говоримо українською мовою. Телефон: GRamercy 7-6959

ВЗОРИ

КАНВА, НИТКИ ДО ВИШИВАННЯ D. M. C. І СТЕМІЛЬОВА-НІ РІЧНІ.

UKRAINIAN BAZAAR, 170 E. 4th St., NEW YORK, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.

Тел. GRAMERCY 5-2410. Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжниць, як далеко поза Нью-Йорком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щиро і чесна. — Office:

383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО Новий Український Удербейкер

заряджує погребам по лінії таз низький, як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150. Telephone: Orchard 4-8088.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

Тел. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Melrose 5-6577

ПЛАТНЕ ПОЛІТИЧНЕ ОГЛОШЕННЯ.

УКРАЇНЦІ-ВИБОРЦІ 8. ДИСТРИКТУ

Коли прийдете до виборчої будки при цих виборах

ДНЯ 8. ЛИСТОПАДУ

ПЕРЕДІСІМ НЕ ЗАБУДЬТЕ ПОТИСНУТИ ВНИЗ КОРБОЧКУ НАД ІМЕНЕМ, КОТРА ЗНАХОДИТЬСЯ ОСТАННЯ В ПЕРШІЙ, ДЕМОКРАТИЧНІЙ ЛІНІ (РЯД А, ЛІНІЯ 14), БО В ЦЕЙ СПОСІБ ВІДАСТЕ СВІЙ ГОЛОС НА

СТЕПАНА ЯРЕМУ

УКРАЇНСЬКОГО КАНДИДАТА НА СТОВНИЩЕ АСЕМБЛЕМЕНА,

ВИБРАНЦЯ ВСІХ УКРАЇНЦІВ ТІННІХ СЛОВ'ЯН.

Вибірім ще раз, по раз третій, СТЕПАНА ЯРЕМУ нашим асемблеменом.

держави, яка згодом стала знову загарбана нашими слов'янськими "братами". В своїй довгій промові гр. Братуш сказав, що тоді мир в Європі буде здійснений, коли українська справа буде вирішена по волі його народу. Кожного бесідника нагороджувало о-плесками.

При кінці гр. Братуш відчитав резолюції українською й англійською мовою як ухвалені і вислано до представників і передрукували коротко ре-

ТАРЗАН СМІЛИВИЙ.

(51)

Бідна Марія вибухла риданням, побачивши, що її судженого схопили знов дикуни. В розпучі вона не знала, що робити. До неї підступив Джеф і ласкавими словами почав її потішати. Марія ні трошки не підозрівала, що її батька і судженого схопили дикуни завдяки чортівському п'яно-ві Джефа. До Джефа вона тепер відносилась мов до брата.

Бо Джеф був серед тої чорної ночі і серед тої дикої країни самотнім і приятелем, як це вона собі уявляла. Фактично вона була на ласці гадюки в людській тілі. А Тарзан тимчасом продумував, як урятувати в'язнів. Крик у селі звернувся його увагу і він хотів відгадати, що саме діється в середині. Від світла вогню він побачив Боба і старого Брукса.

Він бачив, як вони втікали до брами і як їх по дорозі схопили дикуни. Але він не бачив ні Джефа ні Марії. Бо останні зникли з села, ще заки дикуни освітили все довкруги вогнями. Наповнивши повітрям свої могутні груди, Тарзан з дерева закликав англійською мовою: "Що з вами?" Всі на хвилю остовпіли і почали прислухуватись.

Боб скоро зорентувався і по англійськи відповів: "Ми пробували втекти, та нас схопили. Однак Марія і Джеф таки втекли". "Будьте витривалі та не падайте духом", заговорив знов Тарзан у той час, коли дикуни думали, що не говорить демон. "Полишіть нас, рятуйте Марію", заговорив слабо Брукс, не знаючи, що саме цього бажав собі зрадливий Джеф.